

Övningar

Här finns fördjupningsövningar till boken Tydliga texter. Övningarna är till för dig som vill få ut mer av boken och som är beredd att lägga ner lite mer tid på det. Om du vill ha återkoppling på övningarna är du välkommen att höra av dig till jenny@iklartext.se för att få ett kostnadsförslag på det. Lycka till!

Övning till artikeln Kom igång (s 11)

Skriv ett första utkast till en text om varför du har läst eller vill läsa boken Tydliga texter. Hoppa över bearbetningsfasen.

Övning till artikeln Vem ska läsa din text? (s 13)

Skriv en instruktion för hur man använder något på din arbetsplats eller i ditt hem. Innan du börjar skriva bestämmer du vem som behöver instruktionen och varför. Någon som aldrig har använt en kopieringsapparat? Grannen som ska vattna blommorna och behöver stänga av tjuvlarmet? Skriv texten för just din läsare.

Övning till artikeln Skriv intresseväckande rubriker (s 18)

Sätt rubriker på följande texter:

Text 1

Hej!

För att kunna ändra på detta behöver jag ditt kundnummer. Du är välkommen att höra av dig igen. Det går även bra att kontakta vårt kundcenter på telefonnummer 020-00 00 00.

Text 2

En cyklist blev vid 15.30-tiden överkörd av en tankbil på Valhallavägen i centrala Stockholm. Det råder just nu långa köer på platsen. Cyklisten hamnade under tankbilen, men det är oklart hur pass allvarligt skadad mannen är. Cyklisten är förd till Karolinska sjukhuset i ambulans. - Enligt patrullen på plats ska mannen ha blivit överkörd av den här långtradaren, säger Ann-Charlotte Wejnäs vid polisens länskommunikationscentral. Trafiken var till en början helt avstängd i riktning mot Gärdet, men rullade på som vanligt i riktning mot Roslagstull. Vid 16.30 hade trafiken mot Gärdet släppts på med begränsad framkomlighet. Enligt polisen är det just nu långa köer på platsen. Larmet kom klockan 15.28

Text 3

Jag språkgranskar de flesta typer av texter, till exempel webbtexter, broschyrer och annat marknadsmaterial, rapporter och artiklar. Ni kan även få era användargränssnitt på webb eller i programvara granskade så att de har en konsekvent och användbar terminologi. Allra störst nytta har ni av mig om jag kommer in i början av projektet och kan påverka texternas utformning från grunden.

Övning till artikeln Förlänger du ord? (s 26)

Vilka ord förlänger du? Fundera på det när du skriver. Gör en egen varningslista och sätt upp på väggen vid din dator (eller där du brukar skriva)

Övning till Skriv korta meningar – och långa! (s 28)

Hur kan den här texten få bättre flyt?

De flesta tycker inte att det är okej när andra skattefuskar. Endast 7 % av befolkningen instämmer i att det är okej att folk skattefuskar om de har möjlighet till det. Det framgår av Skatteverkets undersökningar. Bland unga människor är det dock fler som tycker att svartjobb är okej. Skatteverket har gjort en undersökning av attityden till svartarbete bland ungdomar i åldern 16–20 år. Där framgår att 18 procent tycker att det är okej att folk jobbar svart.

Övning till Hjälpläsaren att nå målet (s 33)

Tänk på tre texter som du har läst idag. Det kan vara en nyhetsartikel, en webbplats, en vägschild, en bok, en text på företagets intranät eller vad som helst. Vad ville avsändaren få dig att göra? Lyckades hon? Varför eller varför inte?

Övning till Skriv konsekvent (s 40)

Vad kan du göra för att du eller den organisation som du tillhör ska skriva konsekventare texter?

Övning till Skriv det viktigaste först (s 42)

Vad är viktigast i den här texten?

De s.k. gnagarblandningarna som säljs av zoo-handeln är tyvärr inte alls bra kost för kaniner. Många djurägare tror att dessa blandningar är pellets, men så är inte fallet. Blandningarna innehåller oftast lite pellets men även annat, t.ex. solrosfrö, nötter, cornflakes och havre. Dessa

fodermedel är fett- och kolhydratrika samt innehåller mycket lite fibrer. Att kaninen tycker bättre om gnagarblandningen skall man inte låta sig luras av, kaninen vet inte vad som är bäst för den. Vi rekommenderar att man helt undviker gnagarblandning som en daglig del av kosten. Vill man tvunget ge lite ibland, skall det verkligen vara i små mängder och endast då och då som godis.

Övning till Skriv vad du skriver om (s 46)

Finns det några typer av texter där det fungerar sämre att använda det här sättet att skriva? Vilka? Varför?

Övning till Hänvisa eller inte? (s 47)

Vilka texter med snåriga hänvisningar har du läst? Hur skulle du vilja lösa problemet i stället?

Övning till Välj passande struktur (s 49)

Plocka fram en text som du har skrivit och granska dispositionen kritiskt. Fyller den sitt syfte eller vill du disponera den på något annat sätt? Hur?

Övning till Strukturera din webbplats (s 56)

Vilka webbplatser brukar du använda som är strukturerade enligt listan i artikeln? Vilka webbplatser skulle behöva struktureras bättre?

Övning till Skriv effektiv e-post (s 59)

Hur skiljer sig dina e-brev från andra texter? Skriver du slarvigare?

Övning till E-postetikett (s 61)

Hur skriver ni e-post på din arbetsplats? Finns det några riktlinjer? Borde det finnas?

Övning till Gå rakt på sak (s 62)

Titta i mappen med dina skickade e-brev och läs de tio senaste breven som du har skrivit i tjänsten. Hur börjar de? Kan du gå mer rakt på sak?

Övning till Skriv säljande (s 64)

Skriv en annons för att sälja något du äger (bil, hus, bakmaskin, skateboard, dig själv som arbetssökande...). Vem är den potentiella köparen? Använd du och ni oftare än jag och vi.

Övning till Skriv instruktioner (s 67)

Skriv en instruktion enligt övningen till Vem ska läsa din text? Om du redan har gjort det så skriver du om den enligt punkterna i Skriv instruktioner.

Övning till Undvik dåliga översättningar (s 73)

Vilka dåliga översättningar har du råkat ut för? Vad var felet med dem?

Övning till Skriv ihop (s 79)

Har du stött på särskrivningar som har stört din läsning? Lett till missförstånd? Fått dig att skratta?

Övning till Använd citattecken på rätt ställen (s 88)

I vilka sammanhang har du stött på felaktigt använda citattecken? Hur borde skribenten ha gjort i stället?

Övning till Skriv på svenska (s 91)

Vilka fler skillnader i skrivsätt mellan engelska och svenska kan du komma på?

Övning till Konkurrera på svenska (s 94)

När använde du senast engelska i onödan?

Övning till Tar engelskan över svenskan? (s 96)

Finns det områden där du ofta använder engelska termer? Varför?

Övning till Anpassa lånorden till svenskan (s 97)

Använder du några ord som inte passar in i det svenska språksystemet? Vilka? Finns det svenskanpassade varianter till dem?

Övning till Ta befälet över språket! (s 99)

Vilka ord saknar du i svenskan? Skriv till jenny@iklartext.se och berätta.

Övning till Gör verb (s 100)

Har du hittat på ett nytt verb? Mejla jenny@iklartext.se och berätta vilket.

Övning till Få råd från Språkrådet (s 112)

Gå till Språkrådets frågelåda och ta reda på svaren till frågorna i första stycket.